

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Ομιλία Αν. ΥΠΑΑΤ, Γιάννη Τσιρώνη, στο 10^ο Περιφερειακό
Συνέδριο για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση στην Πελοπόννησο -
«Η Προστιθέμενη Αξία της Πελοποννήσου»**

Ο Αν. Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, **Γιάννης Τσιρώνης**, απεύθυνε σήμερα Δευτέρα, το πρωί, ομιλία στο πλαίσιο του **10ου Περιφερειακού Συνεδρίου για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση στην Πελοπόννησο**.

Ακολουθεί ολόκληρη η ομιλία του Γιάννη Τσιρώνη

Καλημέρα σε όλες και όλους.

Καλημέρα στο Μοριά, καλημέρα στην καρδιά της Ελλάδας. Καλημέρα στο Ρίντομο, τον Διρό, στο Ναυαρίνο, το Λεωνίδιο και τη Τριπολιτσά, καλημέρα στη Βυτίνα, τα Λαγκάδια. Εδώ ο Ηρακλής καθάρισε την κόπρο του Αυγείου. Εδώ σκότωσε τη Λερναία Ύδρα.

Ειλικρινά φίλες και φίλοι αναρωτιέμαι εάν σήμερα ζούσε ο Ηρακλής, θα μπορούσε να κάνει τον 13^ο άθλο; Να τα βάλει με τη Λερναία Ύδρα, και ταυτόχρονα να καθαρίζει την κόπρο του Αυγείου; Γιατί αυτόν τον άθλο οφείλουμε όλες και όλοι να πραγματοποιήσουμε σήμερα. Και όταν λέω όλες και όλοι εννοώ, αγρότες, κτηνοτρόφοι, εργαζόμενοι, δήμαρχοι, περιφερειάρχες, υπουργοί, επιχειρηματίες. Όλες και όλοι μαζί οφείλουμε στα παιδιά μας τον 13^ο άθλο.

Σε λίγο - επειδή μιλάω καθημερινά με παραγωγούς - ξέρω ότι θα ακούσουμε για την αγροτική οδοποιία. Το ακούμε σε όλη την Ελλάδα, αλλά ξεχνάμε ότι κάθε χιλιόμετρο δρόμου στην Ελλάδα έχει στοιχίσει τριπλάσια από ότι σε όλη την Ευρώπη. Δηλαδή για κάθε χιλιόμετρο που διαβαίνουμε μας λείπουν άλλα 2 χιλιόμετρα οδοποιίας, επειδή κάποιος έφαγαν, σπατάλησαν, αμέλησαν.

Η χώρα μας, φίλες και φίλοι έχει γυρίσει πλέον σελίδα. Η ανεργία μειώνεται, παρά τα παραπλανητικά στοιχεία, ότι δήθεν μειώνεται επειδή φεύγουν οι νέοι στο εξωτερικό ή λόγω της μερικής απασχόλησης. Τα στοιχεία είναι αμείλικτα σε βάρος των καταστροφολόγων: Πριν την κρίση είχαμε 4.374.000 πλήρως απασχολούμενους. Στο τέλος του 2014 είχαμε 3.278.000. Είχαν χαθεί δηλαδή 1.100.000 θέσεις εργασίας. Από αυτές οι 267.000 χάθηκαν τα χρόνια του Success Story. Από το 2015 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 17 δημιουργήθηκαν 293.000 νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Ταυτόχρονα, όπως έχω ξαναπεί, για πρώτη φορά, εδώ και πολλά χρόνια αυξάνεται η βιομηχανική και η αγροτική παραγωγή. Να θυμίσω λοιπόν ότι από το 2009 μέχρι τα 2014 ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής έχανε 4,5% κάθε χρόνο. Το 2015 ο δείκτης αυξήθηκε κατά 1%, το 2016 κατά 2,5% και τα προσωρινά στοιχεία του 2017 δείχνουν αύξηση που ίσως φτάσει το 5%. Να γυρίσω όμως στο Αγροτικό ΑΕΠ. Η κατάρρευση ξεκίνησε πριν την κρίση: Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία το 2004 ήταν 9,1 δις και πριν την κρίση το 2009 είχε μειωθεί στα 7,130 δις δηλαδή είχε χαθεί το 22% του αγροτικού ΑΕΠ, πριν την κρίση. Από το 2009 μέχρι το 2014 είχε μειωθεί στα 6.031, χάθηκε δηλαδή άλλο ένα 15%. Στο τέλος του 2016 διαμορφώθηκε στα 6.300, δηλαδή μία αύξηση 3,7% απόδειξη ότι η αγροτική οικονομία ανακάμπτει ταχύτερα από την υπόλοιπη οικονομία.

Τα γεγονότα αυτά δεν χρήζουν κατά την γνώμη μου θριαμβολογίες. Η τεράστια καταστροφή μέχρι το 2014 δεν έχει ακόμα αναπληρωθεί. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η κρίση δεν ήταν καιρικό φαινόμενο: Η οικονομία της χώρας μας δεν κατέρρευσε από κάποιον σεισμό. Η οικονομία της χώρας μας δολοφονήθηκε από το πελατειακό κράτος. Μία διεφθαρμένη πολιτική ηγεσία μαζί με έναν διαπλεκόμενο ιδιωτικό τομέα από δήθεν επενδυτές απομύζησαν την πατρίδα μας. Το τελευταίο σκάνδαλο της Novartis, που ερευνάται από το FBI, είναι ένα δείγμα του πώς λειτουργούσε η χώρα μας. Αλλά και στον πρωτογενή τομέα δεν μας επιτρέπεται εφησυχασμός. Πού πήγαν άραγε τα 20 δις επιδοτήσεων και προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης του 2004-2009. Που πήγαν άλλα 20 δις επιδοτήσεων της πενταετίας 2009-2014;

Για να κατανοήσουμε το πρόβλημα θα πρέπει να συγκρίνουμε αντικειμενικά νούμερα: Στην Ελλάδα του 2010 είχαμε 7 δις αγροτικό ΑΕΠ και 5,8 δις αγροτικές εξαγωγές. Την ίδια εποχή στην Νέα Ζηλανδία είχαν 6.6 δις αγροτικό ΑΕΠ αλλά εξαγωγές 20,1 δις. Απογειώνουν τον πρωτογενή τους τομέα με υψηλότερη προστιθέμενη αξία στην αγροτική μεταποίηση. Όπως αναφέρει ο καθηγητής Χ. Κασίμης, κάθε 1€ αξίας προϊόντος της πρωτογενούς παραγωγής, ο τομέας της μεταποίησης τροφίμων-ποτών προσθέτει προϊόν αξίας 0,4€ στην χώρα μας όταν στην Ισπανία και την Ιταλία το ποσό αυτό ανέρχεται σε 1,5€. Σε σύγκριση της αγροτικής οικονομίας ανάμεσα στην Ελλάδα, την Ολλανδία και το Ισραήλ η Ολλανδία με 45 εκατομμύρια στρέμματα καλλιεργειών, παράγει περίπου σε αξία 1700 ευρώ ανά στρέμμα. Το Ισραήλ με 6 εκατ. στρέμματα καλλιεργειών παράγει περίπου σε αξία 1290 ευρώ ανά στρέμμα. Η Ελλάδα με 37 εκατ. στρέμματα καλλιεργειών παράγει περίπου σε αξία 190 ευρώ ανά στρέμμα.

Στην Πελοπόννησο έχουμε 671 εκατομμύρια ακαθάριστη προστιθέμενη αξία με περίπου 4 εκατομμύρια στρέμματα αγροτικής γης. Δηλαδή έχουμε λιγότερα από 180€/στρέμμα.

Ρωτάω όμως απλά. Μας ικανοποιούν αυτές οι επιδόσεις; Πολλές πληγές παραμένουν. Είναι λογικό η παγκόσμια ζήτηση φέτας να αυξάνεται, αλλά η τιμή της να μειώνεται; Φτάσαμε να πουλιέται κάτω από 5€ το κιλό! Πόσα εστιατόρια, γράφουν φέτα και πουλάνε στα αλήθεια φέτα; Πόσο κάνει το αγνό παρθένο ελαιόλαδο στο ράφι στην Ευρώπη και πόσο το πουλάμε εμείς; Όταν στη Βαρβάκειο η νοικοκυρά αγοράζει αρνάκι από το Βιδιάκι, είναι σίγουρα αρνάκι από το Βιδιάκι; Είναι αλήθεια ελληνικό ένα μέλι που εξάγεται με τιμή μικρότερη από 2€; Για να σταθώ στο πολύ σημαντικό μέλι. Σε άλλες χώρες οι αγρότες πληρώνουν τους μελισσοκόμους γιατί τα μελίσσια αυξάνουν τις αποδόσεις. Εδώ πεθαίνουν μελίσσια από την λαθεμένη χρήση

φυτοφαρμάκων. Έχουμε λοιπόν πολύ δουλειά να κάνουμε για να πούμε ότι γυρίσαμε σελίδα.

Τα τελευταία λοιπόν χρόνια κρατήσαμε την Ελλάδα όρθια! σήμερα πρέπει να σχεδιάσουμε το μέλλον και να το σχεδιάσουμε μαζί. Το μέλλον της Ελλάδας είναι ο πρωτογενής τομέας. Ο πληθυσμός αυξάνεται και η ζήτηση τροφίμων απογειώνεται, ενώ ταυτόχρονα απογειώνεται η ζήτηση για υγιεινά προϊόντα. Σε όλους τους άλλους τομείς έχουμε ανταγωνισμό, στον πρωτογενή τομέα έχουμε μοναδικά ασυναγώνιστα προϊόντα. Η ελληνική βιομηχανία είναι άρρηκτα δεμένη με τον πρωτογενή τομέα. Τέλος, δεν υπάρχει τουρισμός χωρίς πρωτογενή τομέα: την Ιταλία το 50% των επισκεπτών την επέλεξε με κριτήριο την γαστρονομία.

Φίλες και φίλοι, πριν κάποιες μέρες επέστρεψα από αποστολή στην Κίνα. Οι Κινέζοι ψάχνουν συνεταιίρους στην Ελλάδα. Αναζητούν παραγωγικές μονάδες για να επενδύσουν τα χρήματα τους. Αναζητούν σοβαρά και ώριμα επιχειρηματικά σχέδια. Ανοίγεται μία ευκαιρία για φθηνή χρηματοδότηση, αρκεί να έχουμε επαγγελματισμό, διαφάνεια και καθαρές σχέσεις εργασίας. Δεν έχουν κανένα μέλλον τα «ταμείο με την τσέπη μου», «μαύρη εργασία», «τενεκέδες με λάδι, χωρίς παραστατικά στα κουμπαραξάδελφα». Όλο και μεγαλύτερη μερίδα της Κινεζικής Νεολαίας ψωνίζει τρόφιμα με ηλεκτρονικό εμπόριο. Διαλέγουν λεμόνια στο διαδίκτυο το πρωί και το απόγευμα τα παραλαμβάνουν σπίτι τους.

Σε αυτό το σημείο επιτρέψτε μου να αναφέρω μερικά καθοριστικά έργα του χαρτοφυλακίου μου.

Θέλω να ξεκινήσω με το **πρόγραμμα μελισσοκομίας**, γιατί για πρώτη φορά το φτιάξαμε μαζί. Θέλω να συνεχίσουμε έτσι. Θέλω οι πολιτικές να συναποφασίζονται από τους παραγωγούς και την πολιτεία!

Πρόσφατα λύσαμε προβλήματα των **παραδοσιακών υδατοκαλλιεργειών** που χρόνιζαν για 10ετίες με ταυτόχρονη περιβαλλοντική προστασία και εξασφάλιση αιφορικής διαχείρισης.

Οργανώθηκαν οι **αγορές των βιοκαλλιεργητών**.

Επίσης είμαστε η κυβέρνηση που τόλμησε να αναρτήσει **τους δασικούς χάρτες**. Ανοίξαμε ένα απόστημα δεκαετιών. Οι πολίτες αυτής της χώρας ήταν όμηροι πολιτικών, κάποιων επίορκων δημοσίων υπαλλήλων και της διαπλοκής. Με την ολοκλήρωση των δασικών χαρτών οι παραγωγοί μας θα γίνουν κύριοι της γης τους. Το τονίζω ότι ούτε ένα στρέμμα καλλιεργήσιμης γης δεν θα χαθεί. Ιδιαίτερα οι κτηνοτρόφοι θα κερδίσουν πολύ περισσότερες εκτάσεις.

Η κυβέρνηση μας ψήφισε τον νέο νόμο για τους **δασικούς συνεταιρισμούς**, για να γλυτώσουμε από τους συνεταιρισμούς σφραγίδες και τους συνεταιρισμούς εμπόρων. Στην Λιθουανία με την μισή δασοκάλυψη έχουν το 2% του ΑΕΠ μόνο από δασοπονία. Εμείς με πολλαπλάσια βιοποικιλότητα, μοναδικά ξύλα επιπλοποιείας όπως η ελληνική καρυδιά, δεν έχουμε ούτε 0,05%.

Επίσης ξεκινήσαμε τα **διαχειριστικά σχέδια βοσκήσιμων γαιών**. Μία υποχρέωση που την θυμάμαι από την δεκαετία του 80, γίνεται επιτέλους πραγματικότητα. Στόχος μας να προστατεύσουμε το δάσος και να ελαχιστοποιήσουμε την εισαγωγή ζωοτροφών, όπως κάνουν οι Ιταλοί ανταγωνιστές μας στην Σαρδηνία.

Ολοκληρώνονται οι εργασίες της επιτροπής με στόχο οι αδειοδοτήσεις **σταβλικών εγκαταστάσεων** να βγαίνουν σε ελάχιστες μέρες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είναι ακριβώς οι δαιδαλώδεις διαδικασίες που εκτρέφουν την διαπλοκή και τελικά οδηγούν και σε καταστροφή του περιβάλλοντος.

Σχετικά με το **ελληνικό σήμα** δουλεύουμε πάνω στον έλεγχο, την βελτίωση και ταυτοποίηση. Με τον συνάδελφο μου το κύριο Φωτάκη ενώνουμε τις δυνάμεις του ΥΠΑΑΤ με την ΓΓΕΤ, ώστε τα επιστημονικά εργαστήρια όλης της χώρας, σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα και τους παραγωγούς να κάνουν στοχευμένη έρευνα για βελτίωση των ελληνικών φυλών και ποικιλιών, για ταυτοποίηση τους με στόχο της πάταξη των ελληνοποιήσεων και ανάδειξη των ευεργετικών τους ιδιοτήτων για την υγιεινή διατροφή. Ξεκινάμε από την ελιά και το αμπέλι και θα προχωρήσουμε στο κρέας, και το γάλα.

Στον **νέο νόμο για τα νωπά προϊόντα**, εξασφαλίζουμε μέγιστο χρόνο αποπληρωμής του παραγωγού μας τους 2 μήνες και κατοχυρώνουμε την υποχρεωτική αναγραφή της προέλευσης του γάλακτος στα τυροκομικά προϊόντα και του κρέατος στα σημεία πώλησης.

Για πρώτη φορά οι παραγωγοί μας μπορούν, αντί να καταναλώνουν πανάκριβη ενέργεια να γίνουν παραγωγοί και να πουλάνε ενέργεια μέσω των **ενεργειακών κοινοτήτων**. Σκεφτείτε για παράδειγμα όλα τα αρδευτικά και αποστραγγιστικά κανάλια, να σκεπαστούν με φωτοβολταϊκά. Θα γλυτώσουμε νερό που χάνεται σε εξάτμιση. Θα γλυτώσουμε από τα κουνούπια. Και ταυτόχρονα θα παράγουμε δωρεάν ενέργεια. Είναι επίσης μία επένδυση που ενδιαφέρει πολύ τους Κινέζους.

Πριν 2 χρόνια ξεκίνησε η **αξιοποίηση του κατσίγαρου για λίπασμα**. Αυτή η σημαντική πρωτοβουλία, μετατρέπει έναν επικίνδυνο απόβλητο σε πολύτιμο λίπασμα. Δεν κερδίζουμε μόνο τα θρεπτικά συστατικά, κερδίζουμε και το νερό, που με τις τελευταίες ξηρασίες είναι πολύτιμο.

Τέλος, με ιδιαίτερη χαρά, σε λίγες μέρες θα ανακοινωθεί η **έναρξη καλλιέργειας της φαρμακευτικής κάνναβης**, ενός φυτού ιδανικού για την Ελλάδα, για μόνιμη καλλιέργεια, αλλά και αμειψισπορά.

Σε άριστη συνεργασία με το υπουργείο Απασχόλησης, βάζουμε τα **προγράμματα κοινωνικής οικονομίας** και στον πρωτογενή τομέα. Ειδικότερα για την Πελοπόννησο, θέλω να αναφερθώ σε μερικά κρίσιμα ζητήματα: **Η Κορινθιακή Σταφίδα πρέπει να γίνει ΠΟΠ και να αναγνωριστεί ως «Super Food». Ο Αγριόχοιρος πρέπει να θεωρηθεί εισβάλλον είδος και να εξαλειφθεί.** Κακώς εισήχθηκε από τους κυνηγούς στην Πελοπόννησο, όπου δεν έχει φυσικούς εχθρούς και πολλαπλασιάζεται ανεξέλεγκτα. **Το τσακάλι αντίθετα είναι μεν ενδημικό είδος, αλλά πρέπει να χρηματοδοτηθεί επιστημονική έρευνα γιατί άλλαξε ενδιαιτήματα και συμπεριφορά.**

Σε λίγες μέρες βγαίνει ξανά το πρόγραμμα βιολογικής κτηνοτροφίας, όπου εξασφαλίστηκαν 8 εκατομμύρια αντί για 6 του προηγούμενου προγράμματος, για την Πελοπόννησο.

Εδώ θέλω να αναφερθώ στην σύνδεση του τουρισμού με τον πρωτογενή τομέα: Κατ' αρχάς θα πρέπει να αποδομήσουμε την αυταπάτη ότι οι φυσικές ομορφιές (οι καταγάλανες ακτές, ο ήλιος και τα όμορφα τοπία), είναι η αιτία που επισκέπτονται οι

τουρίστες την Ελλάδα. Ίσως παίζουν κάποιον ρόλο αλλά θα εξηγήσω γιατί δεν είναι ο σπουδαιότερος: Δεκάδες χώρες στο Βόρειο και Νότιο ημισφαίριο έχουν αντίστοιχο κλίμα και φυσικές καλλονές, χωρίς την επιτυχία της Ελλάδας. Αντίστροφα, χώρες με εξαιρετική επισκεψιμότητα και πανάκριβο τουριστικό προϊόν δεν έχουν καμία φυσική ομορφιά. **Στην πραγματικότητα, ο σημαντικότερος παράγοντας είναι ο άνθρωπος της υπαίθρου.** Όσο τα δικά μας χωριά παραμένουν έρημα είναι αδύνατον να προσελκύσουν τουρίστες παρά την ανυπέρβλητη ομορφιά τους. Και αυτό το ελκυστικό περιβάλλον δεν θα υπήρχε χωρίς τον πρωτογενή τομέα. Για αυτό απέτυχαν τα περισσότερα «δασικά χωριά». Γιατί δεν ήταν χωριά με χωρικούς που ζουν από την γη τους. Αν λοιπόν συνειδητοποιήσουμε τα τεράστια όπλα που διαθέτουμε, θα μπορούσαμε να απογειώσουμε ταυτόχρονα τον πρωτογενή τομέα μαζί με τον τουρισμό με αγροτουρισμό και διανυκτερεύσεις σε πραγματικές, κατάλληλα διαμορφωμένες, κτηνοτροφικές μονάδες.

Σε αυτό το σημείο επιτρέψτε μου να αναφερθώ στον πιο ακριβοπληρωμένο τουρισμό παγκοσμίως: τον πεζοπορικό τουρισμό. **Ίσως δεν συνειδητοποιούμε το χρυσορυχείο που βρίσκεται στα ελληνικά μονοπάτια, εάν οι στάνες και τα χωριά μας έχουν υποδομές να υποδεχθούν τον πεζοπόρο στον Πάρνωνα, τον Ταΰγετο, την λίμνη Δόξα κ.λπ.** Ως υπουργός αναπληρωτής Περιβάλλοντος ξεκίνησα το πρόγραμμα πιστοποίησης των πεζοπορικών μας διαδρομών.

Τέλος, ως Οικολόγος Πράσινος, θα ήθελα να υπενθυμίσω τους δύο πυλώνες: Της κυκλικής οικονομίας, όπου σε όλο τον κόσμο τα υποπροϊόντα της αγροτικής παραγωγής είναι πολύτιμες πρώτες ύλες για πρόσθετη οικονομική δραστηριότητα. Στην Ολλανδία το 40% των κερδών των σφαγείων προέρχεται από τα υποπροϊόντα που στην Ελλάδα είτε τα καίμε, είτε τα πετάμε στα ρέματα. Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας τα υπολείμματα τυροκομίας και ελαιοκομίας γίνονται θαυμάσια ζωοτροφή με πολύ καλύτερες αποδόσεις από την σόγια. Ο άλλος πυλώνας είναι η ενεργειακή αυτονομία. Ο νέος νόμος για τις ενεργειακές κοινότητες ανοίγει νέο πεδίο εισοδήματος για τους παραγωγούς μας. Δεν μιλάω μόνο για φωτοβολταϊκά: Στην Γερμανία ούτε ένα στάχυ δεν πάει χαμένο: Ολόκληρες μονάδες παράγουν ενέργεια. Βιομάζα, βιοαέριο και γεωθερμία μπορούν να παράγουν ρεύμα και να προσθέσουν ένα σημαντικό εισόδημα στον αγρότη.

Πρέπει σήμερα να τελειώσουμε επιτέλους με την Ελλάδα του χθες, να τελειώσουμε με το πελατειακό κράτος. Οικοδομούμε την Ελλάδα του αύριο, όπου με σεβασμό στον άνθρωπο και στο περιβάλλον η βιώσιμη παράγωγη θα δίνει ένα καλό εισόδημα στον παράγωγο, ενώ ούτε ένα ευρώ δεν θα καταλήγει στον παρασιτισμό.

Σας ευχαριστώ